

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

PHAETHON

AND OTHER STORIES FROM OVID

I. THE GOLDEN AGE.

Aurea prima sata est aetas, quae, vindice nullo,
 sponte sua, sine lege, fidem rectumque colebat.
 nondum caesa suis, peregrinum ut viseret orbem,
 montibus in liquidas pinus descenderat undas.
 nondum praecipites cingebant oppida fossae; 5
 non galeae, non ensis erant; sine militis usu
 mollia securae peragebant otia gentes.
 ipsa quoque immunis, rastroque intacta, nec ullis
 saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus;
 contentique cibus, nullo cogente, creatis, 10
 arbuteos fetus montanaque fraga legebant,
 et quae deciderant patula Iovis arbore glandes.
 ver erat aeternum; placidique tepentibus auris
 mulcebant Zephyri natos sine semine flores.
 mox etiam fruges tellus inarata ferebat. 15
 flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant;
 flavaque de viridi stillabant ilice mella.

E. O.

I

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

2

STORIES FROM OVID

II. THE DELUGE.

Dicta Iovis laudant alii, stimulosque frementi
 adiciunt; alii partes assensibus implent.
 est tamen humani generis iactura dolori
 omnibus. et, quae sit terrae mortalibus orbae
 forma futura, rogant; quis sit laturus in aras
 tura; ferisne paret populandas tradere terras? 5
 talia quaerentes (sibi enim fore cetera curae)
 rex superum trepidare vetat, subolemque priori
 dissimilem populo promittit origine mira.
 protinus Aeoliis Aquilonem claudit in antris, 10
 et quaecumque fugant inductas flamina nubes,
 emittitque Notum. madidis Notus evolat alis,
 terribilem picea tectus caligine vultum.
 barba gravis nimbis; canis fluit unda capillis;
 fronte sedent nebulae; rorant pennaeque sinusque. 15
 utque manu late pendentia nubila pressit,
 fit fragor; hinc densi funduntur ab aethere nimbi.
 nuntia Iunonis, varios induta colores,
 concipit Iris aquas, alimentaue nubibus affert.
 sternuntur segetes, et deplorata colonis 20
 vota iacent; longique perit labor irritus anni.
 nec caelo contenta suo Iovis ira; sed illum
 caeruleus frater iuvat auxiliaribus undis.
 convocat hic amnes; qui postquam tecta tyranni
 intravere sui, 'non est hortamine longo 25
 nunc' ait 'utendum; vires effundite vestras:
 sic opus est; aperite domos, ac, mole remota,
 fluminibus vestris totas immitte habenas.
 iusserat: hi redeunt, ac fontibus ora relaxant,
 et defrenato volvuntur in aequora cursu. 30

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

THE DELUGE

3

ipse tridente suo terram percussit; at illa
 intremuit, motuque vias patefecit aquarum.
 exspatiata ruunt per apertos flumina campos,
 cumque satis arbusta simul, pecudesque virosque,
 tectaque, cumque suis rapiunt penetralia sacris. 35
 si qua domus mansit, potuitque resistere tanto
 indeiecta malo, culmen tamen altior huius
 unda tegit; pressaeque latent sub gurgite turres.
 iamque mare et tellus nullum discrimen habebant.
 omnia pontus erant; deerant quoque litora ponto. 40
 occupat hic collem; cumba sedet alter adunca,
 et ducit remos illic ubi nuper ararat;
 ille supra segetes aut mersae culmina villae
 navigat; hic summa piscem deprendit in ulmo.
 figitur in viridi, si fors tulit, ancora prato; 45
 aut subiecta terunt curvae vineta carinae.
 et, modo qua graciles gramen carpsero capellae,
 nunc ibi deformes ponunt sua corpora phocae.
 mirantur sub aqua lucos urbesque domosque
 Nereïdes; silvasque tenent delphines, et altis 50
 incursant ramis, agitataque robora pulsan.
 nat lupus inter oves; fulvos vehit unda leones,
 unda vehit tigres; nec vires fulminis apro,
 crura nec ablato prosunt velocia cervo.
 quaesitisque diu terris, ubi sistere detur, 55
 in mare lassatis volucris vaga decidit alis.
 obruerat tumulos immensa licentia ponti;
 pulsabantque novi montana cacumina fluctus.
 maxima pars unda rapitur; quibus unda pepercit,
 illos longa domant inopi ieiunia victu. 60

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

4

STORIES FROM OVID

III. PHAETHON : (I) HIS BOLD REQUEST.

Finierat monitus. dictis tamen ille repugnat,
 propositumque premit, flagratque cupidine currus.
 ergo, qua licuit, genitor cunctatus, ad altos
 deducit iuvenem, Vulcania munera, currus.
 aureus axis erat, temo aureus, aurea summae 5
 curvatura rotae, radiorum argenteus ordo.
 per iuga chrysolithi positaque ex ordine gemmae
 clara repperusso reddebant lumina Phoebus.
 dumque ea magnanimus Phaëthon miratur, opusque
 perspicit, ecce vigil nitido patefecit ab ortu 10
 purpureas Aurora fores et plena rosarum
 atria. diffugiunt stellae; quarum agmina cogit
 Lucifer, et caeli statione novissimus exit.
 quem petere ut terras mundumque rubescere vidit
 cornuaque extremae velut evanescere lunae, 15
 iungere equos Titan velocibus imperat Horis.
 iussa deae celeres peragunt; ignemque vomentes
 ambrosiae suco saturos, praesepibus altis
 quadrupedes ducunt, adduntque sonantia frena.
 tum pater ora sui sacro medicamine nati 20
 contigit, et rapidae fecit patientia flammae;
 imposuitque comae radios; praesagaque luctus
 pectore sollicito repetens suspiria, dixit:
 'si potes his saltem monitis parere paternis,
 parce, puer, stimulis, et iortius utere loris. 25
 sponte sua properant; labor est inhibere volentes.
 nec preme, nec summum molire per aethera currum.
 altius egressus, caelestia tecta cremabis:
 inferius, terras; medio tutissimus ibis.'

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

5

IV. PHAETHON : (2) HIS DISASTER.

Occupat ille levem iuvenali corpore currum,
 statque super, manibusque datas contingere habenas
 gaudet, et invito grates agit inde parenti.
 sed leve pondus erat, nec quod cognoscere possent
 Solis equi, solitaque iugum gravitate carebat. 5
 utque labant curvae iusto sine pondere naves,
 sic onere assueto vacuus dat in aera saltus.
 quod simul ac sensere, ruunt tritumque relinquunt
 quadriugi spatium, nec, quo prius, ordine currunt.
 ipse pavet, nec qua commissas flectat habenas, 10
 nec scit qua sit iter; nec, si sciat, imperet illis.
 ut vero summo despexit ab aethere terras
 infelix Phaëthon penitus penitusque iacentes,
 palluit, et subito genua intremuere timore,
 suntque oculis tenebrae per tantum lumen abortae. 15
 et iam mallet equos nunquam tetigisse paternos.
 quid faciat? multum caeli post terga relictum;
 ante oculos plus est. animo metitur utrumque.
 quidque agat ignarus, stupet; et nec frena remittit,
 nec retinere valet, nec nomina novit equorum. 20
 sparsa quoque in vario passim miracula caelo
 vastarumque videt trepidus simulacra ferarum.
 mentis inops, gelida formidine lora remisit.
 quae postquam summo tetigere iacentia tergo,
 exspatiantur equi, nulloque inhibente, per auras 25
 ignotae regionis eunt; quaque impetus egit,
 hac sine lege ruunt, altoque sub aethere fixis
 incursant stellis, rapiuntque per avia currum.

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

6

STORIES FROM OVID

V. PHAETHON: (3) HIS PUNISHMENT.

Corripitur flammis, ut quaeque altissima, tellus;
 fissaque agit rimas, et sucis aret adeptis.
 pabula canescunt; cum frondibus uritur arbor;
 materiamque suo praebet seges arida damno.
 parva queror: magnae pereunt cum moenibus urbes; 5
 cumque suis totas populis incendia terras
 in cinerem vertunt. silvae cum montibus ardent.
 Nilus in extremum fugit perterritus orbem,
 occulitque caput, quod adhuc latet; ostia septem
 pulverulenta vacant, septem sine flumine valles. 10
 dissilit omne solum, penetratque in Tartara rimis
 lumen, et infernum terret cum coniuge regem.
 et mare contrahitur, siccaeque est campus harenae
 quod modo pontus erat; quosque altum texerat aequor
 existunt montes, et sparsas Cycladas augent. 15
 at pater omnipotens, superos testatus et ipsum
 qui dederat currus, nisi opem ferat, omnia fato
 interitura gravi, summam petit arduus arcem,
 unde solet nubes latis inducere terris,
 unde movet tonitrus, vibrataque fulmina iactat. 20
 sed neque, quas posset terris inducere, nubes
 tunc habuit, neque quos caelo demitteret imbres.
 intonat, et dextra libratum fulmen ab aure
 misit in aurigam; pariterque animaque rotisque
 expulit, et saevis compescuit ignibus ignes. 25
 consternantur equi, et, saltu in contraria facto,
 colla iugo eripiunt, abruptaque lora relinquunt
 illic frena iacent, illic temone revulsus
 axis; in hac radii fractarum parte rotarum;
 sparsaque sunt late laceri vestigia currus. 30

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

PHAETHON

7

at Phaëthon, rutilos flamma populante capillos,
 volvitur in praeceps, longoque per aëra tractu
 fertur; ut interdum de caelo stella sereno,
 etsi non cecidit, potuit cecidisse videri.
 quem, procul a patria, diverso maximus orbe 35
 excipit Eridanus, fumantiaque abluit ora.
 Naiades Hesperiae trifida fumantia flamma
 corpora dant tumulo; signant quoque carmine saxum:
 ‘hic situs est Phaëthon, currus auriga paterni;
 quem si non tenuit, magnis tamen excidit ausis.’ 40

VI. PROSERPINE.

Terra tribus scopulis vastum procurrit in aequor
 Trinacris, a positu nomen adepta loci,
 grata domus Cereri. multas ea possidet urbes,
 in quibus est culto fertilis Henna solo.
 frigida caelestum matres Arethusa vocarat; 5
 venerat ad sacras et dea flava dapes.
 filia, consuetis ut erat comitata puellis,
 errabat nudo per sua prata pede.
 valle sub umbrosa locus est, aspergine multa
 uvidus ex alto desilientis aquae. 10
 tot fuerant illic, quot habet natura, colores,
 pictaque dissimili flore nitebat humus.
 quam simul aspexit, ‘comites, accedite’ dixit
 ‘et mecum plenos flore referte sinus!’
 praeda puellares animos prolectat inanis, 15
 et non sentitur sedulitate labor.
 haec implet lento calathos e vimine nexos,
 haec gremium, laxos degravat illa sinus.
 illa legit calthas; huic sunt violaria curae;
 illa papavereas subsecat ungue comas. 20

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

8

STORIES FROM OVID

has, hyacinthe, tenes ; illas, amarante, moraris.
 pars thyma, pars casiam, pars meliloton amant.
 plurima lecta rosa est ; sunt et sine nomine flores.
 ipsa crocos tenues liliaque alba legit.
 carpendi studio paulatim longius itur, 25
 et dominam casu nulla secuta comes.
 hanc videt et visam patruus velociter aufert,
 regnaque caeruleis in sua portat equis.
 illa quidem clamabat 'io carissima mater,
 auferor!' ipsa suos abscideratque sinus. 30
 panditur interea Diti via ; namque diurnum
 lumen inassueti vix patiuntur equi.
 at chorus aequalis, cumulatae flore ministrae,
 'Persephone,' clamant 'ad tua dona veni !'
 ut clamata silet, montes ululatibus implent, 35
 et feriunt maestae pectora nuda manus.
 attonita est plangore Ceres (modo venerat Hennam),
 nec mora, 'me miseram ! filia,' dixit 'ubi es ?'
 mentis inops rapitur, quales audire solemus
 Threicias fuis Maenadas ire comis. 40
 ut vitulo mugit sua mater ab ubere raptō,
 et quaerit fetus per nemus omne suos ;
 sic dea nec retinet gemitus, et concita cursu
 fertur, et a campis incipit, Henna, tuis.
 inde puellaris nacta est vestigia plantae, 45
 et pressam noto pondere vidit humum.
 quacumque ingreditur, miseris loca cuncta querellis
 implet, ut amissum cum gemit ales Ityn.
 perque vices modo 'Persephone !' modo 'filia !' clamat ;
 clamat, et alternis nomen utrumque ciet. 50
 sed neque Persephone Cererem, nec filia matrem
 audit, et alternis nomen utrumque perit.

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

9

VII. ARION.

Quod mare non novit, quae nescit Ariona tellus?
 carmine currentes ille tenebat aquas.
 saepe sequens agnam lupus est a voce retentus;
 saepe avidum fugiens restitit agna lupum.
 saepe canes leporesque umbra cubuere sub una, 5
 et stetit in saxo proxima cerva leae.
 et sine lite loquax cum Palladis alite cornix
 sedit, et accipitri iuncta columba fuit.
 Cynthia saepe tuis fertur, vocalis Arion,
 tamquam fraternis obstupuisse modis. 10
 nomen Arionium Siculas impleverat urbes,
 captaque erat lyricis Ausonis ora sonis.
 inde domum repetens puppem conscendit Arion,
 atque ita quaesitas arte ferebat opes.
 forsitan, infelix, ventos undasque timebas; 15
 at tibi nave tua tutius aequor erat.
 namque gubernator destricto constitit ense,
 ceteraque armata conscia turba manu.
 quid tibi cum gladio? dubiam rege, navita, puppem;
 non haec sunt digitis arma tenenda tuis. 20
 ille, metu vacuus, 'mortem non deprecor' inquit;
 'sed liceat sumpta pauca referre lyra.'
 dant veniam, ridentque moram. capit ille coronam,
 quae possit crines, Phoebe, decere tuos;
 induerat Tyrio bis tinctam murice pallam; 25
 reddidit icta suos pollice chorda sonos;
 flebilibus numeris veluti canentia dura
 traiectus pinna tempora cantat olor.
 protinus in medias ornatus desilit undas;
 spargitur impulsa caerulea puppis aqua. 30

Cambridge University Press

978-1-107-67893-4 - Phaethon and other Stories from Ovid

Edited with Notes and Vocabulary by G. M. Edwards

Excerpt

[More information](#)

IO

STORIES FROM OVID

inde (fide maius) tergo delphina recurvo
 se memorant oneri supposuisse novo.
 ille sedens citharamque tenet, pretiumque vehendi
 cantat, et aequoreas carmine mulcet aquas.
 di pia facta vident: astris delphina recepit 35
 Iuppiter, et stellas iussit habere novem.

VIII. NIOBE.

Heu, quantum haec Niobe Niobe distabat ab illa,
 quae modo Latois populum submoverat aris,
 et mediam tulerat gressus resupina per urbem,
 invidiosa suis, at nunc miseranda vel hosti.
 corporibus gelidis incumbit, et ordine nullo 5
 oscula dispensat natos suprema per omnes.
 a quibus ad caelum liventia bracchia tollens,
 'pascere, crudelis, nostro, Latona, dolore;
 pascere' ait 'sattiaque meo tua pectora luctu.
 efferor; exsulta, victrixque inimica triumphas. 10
 cur autem victrix? miserae mihi plura supersunt
 quam tibi felici; post tot quoque funera vinco.'
 dixerat, et sonuit contento nervus ab arcu,
 qui, praeter Nioben unam, conterruit omnes:
 illa malo est audax. stabant cum vestibis atris 15
 ante toros fratrum demisso crine sorores;
 e quibus una, trahens haerentia viscere tela,
 imposito fratri moribunda relanguit ore;
 altera, solari miseram conata parentem,
 conticuit subito, duplicataque vulnere caeco est. 20
 haec frustra fugiens collabitur; illa sorori
 immoritur; latet haec; illam trepidare videres.
 sexque datis leto diversaque vulnera passis,
 ultima restabat; quam toto corpore mater,